

SCIENTIFIC FOUNDATIONS IN MEDICINE AND PHARMACY

Collective monograph

ISBN 979-8-88526-736-6

DOI 10.46299/ISG.2022.MONO.MED.2

BOSTON(USA)-2022

ISBN – 979-8-88526-736-6

DOI – 10.46299/ISG.2022.MONO.MED.2

*Scientific Foundations in
medicine and Pharmacy*

Collective monograph

Boston 2022

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

ISBN – 979-8-88526-736-6

DOI – 10.46299/ISG.2022.MONO.MED.2

Authors – Rusnak I., Kulachek V., Kulachek Y., Fedoriak I., Suthar A., Шейко В., Кучменко О., Козачук Н., Куш Ю., Вакал Ю., Дубко А.Г. Malyshevskaya O., Rudiak L., Kozak O., Акентьев С., Березова М., Жернов О., Ханюков А., Песоцкая Л., Панина С., Гетман М., Симонова Т., Писаревская О., Юрко К., Соломенник Г., Dronik M., Stasevych M., Mylyanych A., Solomennyi A., Вергелес Т.М., Сергета І.В., Вергелес К.М., Макарова О.І., Калініченко С., Мінухін В., Антушева Т., Торяник І., Мелентьева Х. Vydyborets S., Goryainova N., Derpak Y., Kutsher O., Moroz G., Гайдай О.С., Уваєв Б.С., Garlitska N., Kostiuchenko V., Андронаті С., Редер А., Ларіонов В., Головенко М.

REVIEWER

Vydyborets Stanislav – Head of the Department of Hematology and Transfusiology of the Shupik National Healthcare University of Ukraine.

Slabkyi Hennadii – Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.

Published by Primedia eLaunch

<https://primediaelaunch.com/>

Text Copyright © 2022 by the International Science Group(isg-konf.com) and authors.

Illustrations © 2022 by the International Science Group and authors.

Cover design: International Science Group(isg-konf.com). ©

Cover art: International Science Group(isg-konf.com). ©

All rights reserved. Printed in the United States of America. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required.

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe and Ukraine. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science.

The recommended citation for this publication is:

Scientific Foundations in medicine and Pharmacy: collective monograph / Malyk O. – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2022. 288 p. Available at : DOI – 10.46299/ISG.2022.MONO.MED.2

TABLE OF CONTENTS

1.	BIOLOGY	
1.1	Шейко В.¹, Кучменко О.², Козачук Н.³, Куц Ю.¹, Вакал Ю.¹ ВПЛИВ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ НА СТАН ІМУННОЇ СИСТЕМИ ¹ кафедра біології людини, хімії та методики навчання хімії, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, ² кафедра біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, ³ кафедра фізіології людини та тварин Волинського національного університету імені Лесі Українки	7
2.	BIOMEDICAL ENGINEERING	
2.1	Дубко А.Г.¹ ХІРУРГІЧНІ СПОСОБИ З'ЄДНАННЯ ЖИВИХ БІОЛОГІЧНИХ ТКАНИН ¹ Відділ зварювання та споріднених технологій в медицині та екології, Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України, Кафедра біомедичної інженерії, Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»	17
3.	CLINICAL MEDICINE	
3.1	Malyk O.¹ CONTRIBUTION OF PROFESSOR V. SERADSKY TO THE DEVELOPMENT OF THEORY, PRACTICE AND TEACHING OF FORENSIC MEDICINE (TO THE ANNIVERSARY OF THE COMMEMORATION OF DEATH) ¹ Department of pathologic anatomy and forensic medicine, Danylo Halytsky Lviv National Medical University	32
3.2	Malyshevska O.¹, Rudiak L.², Kozak O.³ IMPACT OF COVID-19 ON THE MALE REPRODUCTIVE SYSTEM (OVERVIEW) ¹ Department of Hygiene and Ecology, Ivano-Frankivsk National Medical University ² Department of Pathological Anatomy, Ivano-Frankivsk National Medical University ³ Medical Center “Medservice”, Ivano-Frankivsk	44

soft dosage forms is associated with the use of more and more effective active substances, modern excipients and the creation on their basis of combined preparations intended for the treatment of certain diseases, taking into account their etiology and pathogenesis.

SECTION 5. PREVENTIVE MEDICINE

10.46299/ISG.2022.MONO.MED.2.5.1

5.1 Санітарно-гігієнічна оцінка особливостей перебування у медичному закладі вищої освіти та в домашніх помешканнях і гуртожитках за умов організації аудиторного (on-line) і дистанційного (off-line) навчання

Важливою передумовою успішного здійснення будь-яких досліджень гігієнічного змісту є здійснення санітарно-гігієнічної оцінки як умов перебування студентської молоді в медичному закладі вищої освіти (МЗВО), так і умов реалізації навчальної та позанавчальної діяльності дівчат і юнаків поза межами освітньої установи [374, 375, 376, 377]. Лише підхід, що передбачає визначення особливостей умов перебування студентів, підтверджує або, навпаки, заперечує їх однорідність, однотипність і однозначність, дозволяє об'єктивно та повно розглянути будь-які аспекти впливу чинників зовнішнього середовища на процеси адаптаційного змісту, визначити перспективи створення превентивного освітнього середовища, яке є кінцевою метою наукових досліджень у галузі профілактичної медицини тощо [374, 376, 378, 379].

Саме тому в ході виконання наукової роботи на підставі застосування загальноприйнятих у практиці здійснення гігієнічних досліджень методів оцінювались параметри освітлення, мікроклімату, вентиляції, шумо-вібраційної обстановки тощо.

Так, під час здійснення поглибленого аналізу даних об'єктивних досліджень параметрів світлового режиму в навчальних приміщеннях МЗВО на підставі використання цифрових люксометрів Ю-116 і LX-1330B, а також багатофункціонального приладу для вимірювання параметрів середовища (5 в 1) FLUS ET-965, слід було насамперед, відзначити той факт, що рівень освітленості в осінньо-зимовий період року складав $156,27 \pm 5,55$ лк і, натомість, у весняно-зимовий період року становив $165,56 \pm 6,02$ лк, в цілому відповідаючи гігієнічним вимогам, які затверджені (табл. 1).

Таблиця 1

Дані гігієнічної оцінки природного і штучного освітлення та мікрокліматичних умов і якості повітря навчальних приміщень медичного закладу вищої освіти

Показники	Час дослідження				p(t)
	п	Осінньо-зимовий період	п	Весняно-літній період	
Світловий коефіцієнт, 1 : x	32	5,61±0,21	32	5,61±0,21	= 1,0
Коефіцієнт заглиблення	32	1,90±0,03	32	1,90±0,03	= 1,0
Коефіцієнт природного освітлення, %	32	1,60±0,07	32	1,75±0,07	>0,05
Рівномірність, м²/світлточка	32	8,72±0,24	32	8,72±0,24	= 1,0
Питома потужність, Вт/м²	32	38,45±1,52	32	38,45±1,52	= 1,0
Освітленість, лк	32	156,27±5,55	32	165,56±6,02	>0,05
Температура, °C	32	19,36±0,32	32	22,56±0,27	<0,001
Відносна вологість повітря, %	32	53,67±1,28	32	52,12±1,36	>0,05
Швидкість руху повітря, м/с	32	0,221±0,002	32	0,212±0,003	>0,05
Концентрація CO ₂ , %	32	0,073±0,005	32	0,078±0,004	>0,05

Разом з тим потрібно підкреслити, що впродовж осінньо-зимового періоду, в першу чергу, в ході проведення відповідних інструментальних вимірювань протягом перших (перше заняття за розкладом) і останніх (третє та четверте заняття за розкладом) практичних занять, реєструвались окремі розбіжності із значеннями встановлених згідно із гігієнічними вимогами нормативних показників. Зокрема, нижня межа діапазону рівнів освітленості робочих місць студентів у навчальних приміщеннях, кабінетах і лабораторіях впродовж ряду осінніх та ряду зимових місяців року, таких, як друга половина листопада, грудень, січень і перша половина лютого, котрі вважають “критичними” щодо до створення оптимальних умов для вищої нервової діяльності та зорової сенсорної системи організму людини, у певних випадках складала 110-145 лк, переважно коливаючись в межах від 125 до 160 лк залежно від особливостей орієнтації світлонесучих конструкцій навчальних приміщень.

В ході здійснення гігієнічної оцінки особливостей мікрокліматичних параметрів внутрішньонавчального середовища у навчальних приміщеннях, кабінетах і лабораторіях, потрібно було відзначити їх переважну відповідність

встановленим гігієнічним вимогам.

Водночас привертали на себе увагу нечисленні за своєю кількістю ситуації, що відзначали невідповідність показників температурного режиму навчальних приміщень запропонованим нормативним величинам, котрі мали місце переважно впродовж осінньо-зимового періоду року та реєструвались тоді, коли системи опалення не працювали до початку опалювального сезону або працювали не на повну, необхідну для забезпечення мікрокліматичного комфорту в окремі періоду року, потужність впродовж опалювального сезону.

Зокрема, показники температури повітря протягом осінньо-зимового періоду складали $19,36 \pm 0,32^{\circ}\text{C}$, коливаючись у межах від $14,43^{\circ}\text{C}$ до $22,6^{\circ}\text{C}$, показники відносної вологості повітря становили $53,67 \pm 1,28\%$, коливаючись у межах від $40,00\%$ до $60,15\%$, показники швидкості руху повітря складали $0,221 \pm 0,002$ м/с, коливаючись у межах від $0,130$ м/с до $0,468$ м/с, і, таким чином, мікрокліматичні умови навчальних приміщень необхідно було визначити, як такі, що переважно є комфортними та цілком відповідають встановленим нормативним значенням.

Разом з тим протягом достатньо нетривалих періодів (як правило, впродовж окремих днів впродовж грудня-лютого) створювались реальні передумови до формування дискомфортного мікроклімату охолоджувального типу і, як наслідок, до формування передумов виникнення несприятливих змін з боку провідних характеристик теплового самопочуття студенток і студентів.

Водночас протягом весняно-літнього періоду року середня температура повітря становила $22,56 \pm 0,27^{\circ}\text{C}$, підвищуючись у певні проміжки часу до $25,0-28,5^{\circ}\text{C}$, відносна вологість повітря складала $52,12 \pm 1,36\%$, зростаючи у певні проміжки часу до $60,0-65,0\%$, швидкість руху повітря становила $0,212 \pm 0,003$ м/с, коливаючись у межах від $0,175$ до $0,725$ м/с.

Отже, і у цьому випадку спостерігались певні нетривалі періоди часу, передусім, у квітні-травні та червні, для яких характерним був вихід основних температурно-вологісних параметрів навчальних приміщень за межі нормативних величин, що, на відміну від попередніх випадків, обумовлювало формування

достатньо чітко виражених передумов до формування дискомфортного мікроклімату нагрівного типу, призводячи, як і в попередньому випадку, до розвитку, щоправда протилежних за змістом, несприятливих змін у стані теплового самопочуття студенток і студентів.

Концентрація CO₂ впродовж осінньо-зимового періоду року становила $0,073 \pm 0,005\%$, у в весняно-літній період – $0,078 \pm 0,004\%$ і, таким чином, не перевищувала значень гранично-допустимих величин. Тільки протягом літнього періоду, причому, переважно за умов тривалого перебування студентів у навчальних приміщеннях, спостерігалось періодичне зростання концентрації CO₂ до 0,170-0,210%.

Під час оцінки особливостей шумо-вібраційної обстановки в навчальних приміщеннях, кабінетах та лабораторіях МЗВО необхідно було відзначити, що рівень шуму переважно не перевищував 25-35 ДбА, рівень вібрації – не перевищував 10-20 Дб.

Слід було звернути увагу і на ряд інших шкідливих чинників, які справляли негативний вплив на стан здоров'я майбутніх лікарів та були пов'язані з особливостями професійно-орієнтованої навчальної та професійної діяльності в закладах охорони здоров'я (центрах, клініках тощо), і, зокрема, на високий ступінь нервово-психічного та емоційного напруження, надмірне навантаження на окремі органи і системи, в першу чергу, на центральну нервову систему, інші сенсорні системи та опорно-руховий апарат, контакт з рядом хімічних речовин, надмірну тривалість навчального дня та невпорядкований характер його організації.

Дані гігієнічної оцінки особливостей природного і штучного освітлення, мікрокліматичних умов та якості повітря приміщень як в умовах домашніх помешкань дівчат і юнаків, так і в умовах приміщень гуртожитків, де мешкала студентська молодь, наведені в таблицях 2 і 3, загалом також відповідали вимогам нормативних значень, котрі встановлені.

Таблиця 2

Оцінка природного і штучного освітлення, мікрокліматичних умов та якості повітря в умовах домашніх помешкань дівчат і юнаків

Показники	Період дослідження				р
	п	Осінньо-зимовий період	п	Весняно-літній період	
Світловий коефіцієнт, 1 : х	30	5,22±0,23	30	5,22±0,23	= 1,0
Коефіцієнт заглиблення	30	1,97±0,03	30	1,97±0,03	= 1,0
Коефіцієнт природного освітлення, %	30	1,36±0,06	30	1,39±0,05	>0,05
Рівномірність, м²/світлоточка	30	8,36±0,19	30	8,36±0,19	= 1,0
Питома потужність, Вт/м²	30	39,56±1,35	30	39,56±1,35	= 1,0
Освітленість, лк	30	158,46±4,24	30	165,23±4,66	>0,05
Температура, °С	30	21,47±0,15	30	23,76±0,34	<0,01
Відносна вологість повітря, %	30	58,23±1,37	30	59,03±1,56	>0,05
Швидкість руху повітря, м/с	30	0,165±0,006	30	0,181±0,005	>0,05
Концентрація CO ₂ , %	30	0,070±0,004	30	0,059±0,003	>0,05

Однак слід було звернути увагу і на те, що в окремих випадках: величини світлового коефіцієнту перевищували межу 1 : 6 – 1 : 8, реєструвались певні відхилення від рекомендованих значень (насамперед, у такі місяці року, як листопад, грудень, січень і лютий) з боку показників коефіцієнту природного освітлення, величини коефіцієнта заглиблення перевищували 2, значення щодо концентрації CO₂ – 0,1%.

Отже, отримані дані, що стосувались особливостей умов перебування студентів як у навчальних приміщеннях МЗВО, так і процесів реалізації позанавчальної діяльності слід було вважати цілком порівняними, такими, що відзначаються відсутністю суттєвих відхилень від існуючих гігієнічних нормативів та вимог, надають можливість чітко і наочно виявити основні закономірності впливу різних своїх змістом (дистанційний або on-line та аудиторний або off-line) форматів організації навчальної діяльності на перебіг процесів розвитку функціональних можливостей та формування адаптаційних ресурсів організму дівчат і юнаків, які навчаються.

Таблиця 3

Оцінка природного і штучного освітлення, мікрокліматичних умов та якості повітря приміщень в умовах приміщень гуртожитків медичного закладу вищої освіти

Показники	Період дослідження				р
	п	Осінньо-зимовий період	п	Весняно-літній період	
Світловий коефіцієнт, 1 : х	30	5,40±0,16	30	5,40±0,16	= 1,0
Коефіцієнт заглиблення	30	1,92±0,05	30	1,920±0,05	= 1,0
Коефіцієнт природного освітлення, %	30	1,16±0,05	30	1,46±0,09	>0,05
Рівномірність, м ² /світлоточка	30	8,26±0,21	30	8,26±0,21	= 1,0
Питома потужність, Вт/м ²	30	36,42±1,29	30	38,76±1,21	>0,05
Освітленість, лк	30	154,33±5,45	30	159,62±5,29	>0,05
Температура, °С	30	21,34±0,22	30	22,69±0,28	<0,05
Відносна вологість повітря, %	30	56,33±1,25	30	58,48±1,39	>0,05
Швидкість руху повітря, м/с	30	0,155±0,005	30	0,169±0,005	>0,05
Концентрація CO ₂ , %	30	0,074±0,003	30	0,068±0,003	>0,05

Окремо слід було відзначити і дані, одержані під час проведення суб'єктивно-значущої оцінки особливостей умов перебування студентів, яка є ще одним невід'ємним чинником встановлення особливостей їх впливу на стан адаптаційних можливостей їх організму.

Так, в ході проведених досліджень встановлено, що переважна більшість осіб, які навчались за дистанційним форматом організації навчальної діяльності або наймали житло (39,5% дівчат і 46,7% юнаків, котрі перебували на 1 курсі, та 50,0% дівчат і 53,3% юнаків, котрі перебували на 3 курсі), або мешкали в умовах гуртожитків МЗВО (36,8% дівчат і 27,7% юнаків, котрі перебували на 1 курсі, та 15,6% дівчат і 23,3% юнаків, котрі перебували на 3 курсі).

Майже аналогічні (і навіть більш врівноважені, ніж у попередньому випадку) дані, були властиві для осіб, що навчались за аудиторним форматом організації навчальної діяльності – переважна більшість яких або також наймали житло (43,3% дівчат і 46,7% юнаків, котрі перебували на 1 курсі, та 50,0% дівчат і 53,3% юнаків, котрі перебували на 3 курсі), або мешкали в умовах гуртожитків МЗВО (43,3% дівчат і 40,0% юнаків, котрі перебували на 1 курсі, та 50,0% дівчат

і 46,5% юнаків, котрі перебували на 3 курсі).

Питома вага інших різновидів варіантів проживання (окрема (власна) квартира; індивідуальний будинок тощо) була, особливо в традиційних умовах навчання незначною і не перевищувала 10%-15%.

У контексті створення оптимальних умов для організації самостійної роботи, спрямованої на підготовку до практичних занять, виконання регламентованих навчальними планами домашніх завдань та закріплення основних положень навчального матеріалу, який пройдений (а в умовах дистанційного навчання безпосередньо і навчальної діяльності), слід звернути увагу на той факт, що окрему кімнату у структурі помешкань постійного перебування (квартира, індивідуальний будинок, гуртожиток тощо), в яких вони переважно знаходились, мали 56,3% дівчат-першокурсниць і 56,7% юнаків-першокурсників та 56,3% дівчат-першокурсниць і 56,7% юнаків-першокурсників, які займались за програмами навчальної підготовки в on-line режимі, а також в деякій мірі менше, а саме 50,0% дівчат-першокурсниць і 50,0% юнаків-першокурсників та 50,3% дівчат-першокурсниць і 50,7% юнаків-першокурсників, які займались за програмами навчальної підготовки в off-line режимі.

Ще одним не менш важливим чинником, який забезпечує раціональні та адекватні, виходячи з гігієнічних позицій, умови постійного перебування і активної життєдіяльності необхідно вважати житлова площу, котра припадає на 1 особу. Під час проведених досліджень визначено, що переважна більшість студенток і студентів, що займались як в умовах дистанційного навчання (36,8% дівчат і 30,0% юнаків, котрі перебували на 1 курсі, та 56,3% дівчат і 26,7% юнаків, котрі перебували на 3 курсі), так і в умовах аудиторного навчання (33,3% дівчат і 40,0% юнаків, котрі перебували на 1 курсі, та 33,3% дівчат і 30,0% юнаків, котрі перебували на 3 курсі), мешкали в умовах, коли на 1 людину припадає від 5 до 10 м². Важливо відзначити і той факт, що в найбільш незадовільних умовах, коли на 1 людину припадає менше 5 м², проживали 15,7% дівчат-першокурсниць і 16,7% юнаків-першокурсників, та 30,0% дівчат-першокурсниць і 13,3% юнаків-першокурсників, які займались за програмами навчальної підготовки в on-line

режимі, а також 33,3% дівчат-першокурсниць і 20,0% юнаків-першокурсників, та 20,0% дівчат-третьокурсниць і 26,7% юнаків-третьокурсників, які займались за програмами навчальної підготовки в off-line режимі.

Наявність централізованого опалення, холодного і гарячого централізованого водопостачання, централізованої каналізації, газових або електричних кухонних плит, які функціонують у своїх помешканнях, відзначали 89,4-97,3% дівчат і 86,7-93,3% юнаків, що навчались на 1 курсі, та 90,6-96,8% дівчат і 90,6-100% юнаків, що навчались на 3 курсі, та займались за програмами навчальної підготовки в on-line режимі, а також 86,7-96,6% дівчат і 83,3-100% юнаків, що навчались на 1 курсі, та 90,0-100% дівчат і 86,7-96,7% юнаків, що навчались на 3 курсі, та займались за програмами навчальної підготовки в off-line режимі.

В ході проведення суб'єктивно-значущої оцінки провідних характеристик мікрокліматичних умов перебування протягом осінньо-зимового періоду було виявлено, що найбільша частка студентів визначала їх як комфортні. До їх числа слід було віднести: 97,3% дівчат-першокурсниць і 96,7% юнаків-першокурсників, та 81,3% дівчат-третьокурсниць і 100% юнаків-третьокурсників, котрі займались за програмами навчальної підготовки в умовах дистанційного режиму, а також 90,0% дівчат-першокурсниць і 90,0% юнаків-першокурсників, та 100% дівчат-третьокурсниць і 90,0% юнаків-третьокурсників, котрі займались за програмами навчальної підготовки в умовах традиційного аудиторного режиму.

Разом з тим під час здійснення суб'єктивно-значущої оцінки провідних характеристик мікрокліматичних умов перебування впродовж весняно-літнього періоду було виявлено, що найбільша частка студентів визначала їх як комфортні. До їх числа слід було віднести: 92,1% дівчат-першокурсниць і 96,7% юнаків-першокурсників, та 87,5% дівчат-третьокурсниць і 90,0% юнаків-третьокурсників, котрі займались за програмами навчальної підготовки в умовах дистанційного режиму, а також 93,3% дівчат-першокурсниць і 90,0% юнаків-першокурсників, та 96,7% дівчат-третьокурсниць і 96,7% юнаків-третьокурсників, котрі займались за програмами навчальної підготовки в умовах

традиційного аудиторного режиму.

Такі результати підтверджували дані об'єктивної гігієнічної оцінки його параметрів, що була проведена. Так, проживання в районі із забрудненим атмосферним повітрям відповідно до даних проведеного опитування було властивим лише для 10,5% дівчат і 6,7% юнаків, які перебували на 1 курсі, та 15,6% дівчат і 3,3% юнаків, які перебували на 3 курсі, та займались за програмами навчальної підготовки в on-line режимі, а також лише для 13,3% дівчат і 20,0% юнаків, які перебували на 1 курсі, та 13,3% дівчат і 10,0% юнаків, які перебували на 3 курсі, та займались за програмами навчальної підготовки в off-line режимі.

Під час здійснення узагальненої суб'єктивно-значущої оцінки власних житлово-побутових умов перебування переважна частка досліджуваних осіб, що перебували у дистанційному форматі навчання, відзначали, як добрі. Саме така їх оцінка була властива для 50,0% дівчат і 46,7% юнаків, які навчались на 1 курсі, та для 59,3% дівчат і 56,7% юнаків, які навчались на 3 курсі. Крім того, достатньо велика частка як студенток-першокурсниць та студентів-першокурсників визнавали власні умови постійного перебування задовільними (21,1% і 26,7%) та відмінними (28,9% і 26,7%), так і студенток-третьокурсниць та студентів-третьокурсників визнавали власні умови постійного перебування задовільними (6,3% і 10,0%) та відмінними (31,3% і 33,3%),

Водночас в ході проведення узагальненої суб'єктивно-значущої оцінки житлово-побутових умов перебування переважна частка досліджуваних осіб, що перебували в аудиторному форматі навчання відзначали, більш різнобічно, проте і у цьому році переважала така їх оцінка, як добрі, властива для 33,0% дівчат і 63,3% юнаків, які навчались на 1 курсі, та для 56,7% дівчат і 44,7% юнаків, які навчались на 3 курсі. Крім того, достатньо велика частка як студенток-першокурсниць та студентів-першокурсників визнавали власні умови постійного перебування задовільними (33,3% і 23,3%) та відмінними (43,3% і 10,0%), так і студенток-третьокурсниць та студентів-третьокурсників визнавали власні умови постійного перебування задовільними (23,3% і 10,0%) та відмінними (20,3% і 10,3%).

Крім того, в ході досліджень, які були проведені, встановлено, що на момент обстеження переважна частина досліджуваних осіб були неодруженими – саме такий сімейний стан був властивий для 100% дівчат і 100% юнаків, які навчались на 1 курсі, і також для 100% дівчат і 100% юнаків, які навчались на 3 курсі, та за on-line програмою оволодівали теоретичними знаннями і практичними навичками, а також для 100% дівчат і 100% юнаків, які навчались на 1 курсі, і також для 96,7% дівчат і 96,7% юнаків, які навчались на 3 курсі, та за off-line програмою оволодівали теоретичними знаннями і практичними навичками. Дітей у одружених не було.

Взаємовідносини у родинах, в котрих вони виховувались, як дружні відзначали 68,4% дівчат і 34,4% юнаків, які навчались на 1 курсі, 53,3% дівчат і також 53,3% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували за умов дистанційної організації навчального процесу, та для 73,3% дівчат і 50,0% юнаків, які навчались на 1 курсі, 46,7% дівчат і 56,7% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували за умов аудиторної організації навчального процесу, як ненапружені – відповідно 15,7% дівчат і 34,4% юнаків, які навчались на 1 курсі, 30,0% дівчат і також 16,7% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували в умовах on-line навчання, та для 16,7% дівчат і 33,3% юнаків, які навчались на 1 курсі, 40,0% дівчат і 36,7% юнаків, які навчались на 3 курсі і перебували в умовах off-line навчання, як напружені з рідкими сварками – відповідно 13,1% дівчат і 12,5% юнаків, які навчались на 1 курсі, 10,0% дівчат і також 10,0% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували за умов дистанційної організації навчального процесу, та для 6,7% дівчат і 10,0% юнаків, які навчались на 1 курсі, 10,0% дівчат і 6,7% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували за умов аудиторної організації навчального процесу, як напружені з частими сварками – відповідно 2,8% дівчат і 9,3% юнаків, які навчались на 1 курсі, 4,7% дівчат і 13,3% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували в умовах on-line навчання, та для 3,3% дівчат і 6,7% юнаків, які навчались на 1 курсі, 3,3% дівчат і 6,7% юнаків, які навчались на 3 курсі і перебували в умовах off-line навчання, зрештою, як напружені з частими сварками – відповідно 9,4% юнаків, які навчались на 1 курсі, і 6,7% юнаків, які навчались

на 3 курсі, і перебували за умов дистанційної організації навчального процесу.

Регулярно та систематично працювали у позанавчальний час з метою покращання власного матеріального благополуччя лише 5,3% дівчат і 6,3% юнаків, які навчались на 1 курсі, а також 3,3% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували в умовах on-line навчання, та для 6,7% дівчат, які навчались на 1 курсі, та 6,7% юнаків, які навчались на 3 курсі і перебували в умовах off-line навчання, лише інколи “підробляли” – відповідно 21,1% дівчат і 37,5% юнаків, які навчались на 1 курсі, 33,3% дівчат і також 23,3% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували за умов дистанційної організації навчального процесу, та для 16,7% дівчат і 23,3% юнаків, які навчались на 1 курсі, 36,7% дівчат і 46,7% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували за умов аудиторної організації навчального процесу, не працювали у період вільний від виконання професійно-орієнтованої навчальної діяльності протягом періоду перебування у МЗВО переважна частина досліджуваних осіб, а саме: 73,7% дівчат і 56,2% юнаків, які навчались на 1 курсі, а також 66,7 дівчат і 73,4% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували в умовах on-line навчання, та для 76,7% дівчат і також 76,7% юнаків, які навчались на 1 курсі, 63,3% дівчат і 46,7% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували в умовах off-line навчання,

Проте з майбутньою професією оплачувана у позанавчальний час робота була пов’язана тільки у 7,8% дівчат і 26,7% юнаків, які навчались на 1 курсі, 15,6% дівчат і 10,0% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували за умов дистанційної організації навчального процесу, та для 16,7% дівчат і 33,3% юнаків, які навчались на 1 курсі, 23,3% дівчат і також 23,3% юнаків, які навчались на 3 курсі, і перебували за умов аудиторної організації навчального процесу.

Отже, в ході проведених досліджень здійснена комплексна санітарно-гігієнічна оцінка умов перебування у медичному закладі вищої освіти та в умовах домашніх помешкань і гуртожитків за умов організації аудиторного (on-line) і дистанційного (off-line) навчання.

10.46299/ISG.2022.MONO.MED.2.5.2

5.2 Захворюваність та рівень популяційного імунітету до корової інфекції у різних верст населення Харківський області

На сьогодні кір залишається розповсюдженою ендемічною інфекцією, яка в сучасному світі вражає не тільки дітей, а і дорослий контингент. У 2017 р. ВООЗ внесла Україну до п'ятірки країн з найбільшою захворюваністю на кір: Мадагаскар, Сомалі, Ліберія, Демократична Республіка Конго (ДРК) та Україна. А з 2018 року Україна посідає друге місце в світі за рівнем захворюваності на кір. У 2019 році ситуація продовжувала погіршуватися і кількість захворілих досягла 57 тисяч осіб. Упродовж 2017-2019 років в цілому захворіло понад 115 тисяч людей, з яких померли 41 (в тому числі 25 дітей) [380-383].

Для прогнозування захворюваності на кір та динаміки епідемічного процесу необхідні відомості про дійсну захищеність від цієї інфекції щепленого населення. Проте, комплексні багатоаспектні дослідження з вивчення дійсної захищеності населення з урахуванням проявів епідемічного процесу інфекцій, що контролюються засобами імунопрофілактики, в Україні не проводяться. Між тим для здійснення якісної та ефективної системи епідеміологічного нагляду, а саме її найбільш суттєвого компонента – імунологічного моніторингу, вони є вкрай необхідними [380]. Актуальність та серйозність даної проблеми в повній мірі усвідомлена всією міжнародною медичною спільнотою. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) в 2012 році розробила глобальний план дій щодо щеплень з метою повної ліквідації кору до 2020 року [383].

Нами було проведено ретроспективний аналіз захворюваності на кір у Харківській області за 2017-2020 рр. із вивченням вакцинального анамнезу. Статистичні дані та звітні форми щодо проведених епідеміологічних, вірусологічних та серологічних досліджень на корову інфекцію у Харківській області за 2017-2020 рр., предоставлені ДУ «Харківський ОЛЦ МОЗ України».

Встановлено, що в 2017 році у Харківській області спостерігалось відносно епідеміологічне благополуччя, лише у другій половині року з'явилися випадки тяжких форм інфекції з госпіталізацією хворих (табл. 1).

Таблиця 1.

Епідеміологічні показники захворюваності на кір у 2017 році

	Кількість населення (абс), осіб	Захворіли на кір						з них госпіталізовано	з них перебували у ВІТ	Померли
		Всього (абс) осіб	Захворюваність на 100 тис. населення	Кількість осіб, що отримали 0 доз вакцини	Кількість осіб, що отримали 1 дозу вакцини	Кількість осіб, що отримали 2 дози вакцини	Кількість осіб з невідомим щеплювальним статусом			
Всього	2702980	11	0,40695825	6		3	2	10		
Дорослі	2277215	3	0,13173987			1	2	2		
Діти 0-17 років, у т.ч.	425765	8	1,87897079	6		2		8		
0-1 рік	24725	1	4,04448938	1	X	X		1		
1-4 роки	106745					X				
5-9 років	127918	4	3,12700324	3		1		4		
10-14 років	104956	3	2,85834064	2		1		3		
15-17 років	61421									

Усього захворілих – 11, з яких 8 дітей при інтенсивних показниках захворюваності 0,41 на 100 тисяч населення наведені в таблиці 3.1. З 11 захворілих госпіталізовано 10 осіб, з них 8 дітей віком до 14 років. Причому питома вага госпіталізацій серед дітей складає 100%. Щеплювальний статус захворілих свідчить, що найбільш ураженими є особи, що не отримали жодної дози вакцини – 54,5%. Особи з невідомим щеплювальним статусом склали 18,2%, що фактично дорівнюється до нещеплених. Захворілі, які мали повноцінну вакцинацію, склали 27,3%. З них дорослі, які отримали щеплення в дитинстві, склали 33,3%. Інтенсивні показники захворюваності по вікових групах склали: дорослі – 0,13; діти 0-1 рік – 4,04; діти 5-9 років – 3,12; діти 10-14 років – 2,86.